

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/729/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3512210308
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Darina Legerská
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3512210308.4

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne, ako odvolací súd, v právnej veci žalobcu POHOTOVOSTĚ, s.r.o. so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, právne zastúpeného Fridrich Paľko, s. r. o. so sídlom Grösslingova 4, 811 09 Bratislava, IČO: 36 864 421, proti žalovanému Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky so sídlom Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č. k. 7C/264/2012-99 zo dňa 26. marca 2014, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa **z r u š u j e** a vec **v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy vzniknutej žalobcovi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom v konaní vedenom pod sp. zn. 4Er/674/2010, pretože nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote. Na skutkový stav súd prvého stupňa aplikoval § 3 ods. 1

písm. d), § 4 ods. 1 písm. a) bod 1., § 9 ods. 1, 2 a § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase podania predmetnej žiadosti. Súd prvého stupňa skúmal predpoklady vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom, ktorými je kumulatívne splnenie troch základných predpokladov, a to: nesprávneho úradného postupu, vzniku škody, príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Z vykonaného dokazovania súd prvého stupňa zistil, že exekučný súd v konaní vedenom pod sp. zn. 4Er/674/2010 nebol povinný udeliť (vydať) poverenie, resp. rozhodnúť o žiadosti súdneho exekútora v lehote 15 dní od doručenia žiadosti, tak ako tvrdil žalobca. Z ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom v čase podania predmetnej žiadosti, vyplýva, že zákonná 15-dňová lehota na vypořádanie sa súdu so žiadosťou súdneho exekútora o udelenie poverenia platí len v prípade, ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Zákomom stanovená lehota sa teda nevzťahovala na rozhodnutie súdu, ktorým bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietnutá. Po vykonanom dokazovaní dospel súd prvého stupňa k záveru, že postupom exekučného súdu nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu v konaní. Ak tento základný predpoklad zodpovednosti za škodu nebol naplnený, tak žalobcovi nevzniklo právo na náhradu škody z takto uplatňovaného dôvodu. Pokiaľ chýba nesprávny úradný postup, je bez právneho významu preskúmavať ostatné podmienky vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorými sú vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom

a vzniknutou škodou. Okrem toho nebolo zistené ani to, že by rozhodnutie exekučného súdu, ktorým bola čiastočne zamietnutá žiadosť o udelenie poverenia, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť. Súd rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia jej čiastočným zamietnutím do 180 dní, pričom takéto konanie

súdu nebolo spôsobilé vyvolať u žalobcu vznik škody. Ďalej súd prvého stupňa uviedol, že o trovách konania rozhodne v zmysle § 151 ods. 3 O.s.p. do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca z dôvodov, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p., keď účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.), rozhodoval vylúčený sudca (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p.), súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav (§ 205 ods. 2 písm. a/ O.s.p. v spojení s § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p.), pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a) a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na to, že súd prvého stupňa nemohol postupovať podľa § 101 ods. 2 O.s.p. a vec prejednať v jeho neprítomnosti. Žalobca riadne a včas požiadal o zrušenie pojednávania, uviedol dôležité dôvody a predložil súdu listiny spájané s označenými dôvodmi. Ak tak súd prvého stupňa spravil, odňal tým jeho právo na konanie pred súdom. Sudcu, ktorý vydal napadnutý rozsudok nepovažoval za nestranného. Rozhodovanie veci zákonným sudcom (aj súdom) je základným predpokladom na naplnenie podmienok spravodlivého procesu (IV. ÚS 345/09). Základné právo na prejednanie a rozhodnutie veci nestranným súdom podľa čl. 36 ods. 1 Listiny a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, je v občianskom súdnom konaní zabezpečené vylúčením sudcu z jej ďalšieho prejednávania a rozhodnutia pre jeho zaujatosť (§ 12 - 16 O.s.p., I. ÚS 27/98). Nedostatok nestrannosti sudcu je súčasťou pojmu „zákonný sudca“ (čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, III. ÚS 16/2000). Neobstojí názor krajského súdu vo veci nestrannosti pre rozpor s rozhodovacou praxou iných krajských súdov, Ústavného súdu Slovenskej republiky a Európskeho súdu pre ľudské práva. Žalobca podal ústavnú sťažnosť pre porušovanie jeho práva na nestranný súd, ktorej výsledkom bude zrušenie rozhodnutia krajského súdu. Za týchto okolností nie je prípustné, aby konanie pokračovalo ústnym pojednávaním, v ktorom vykonával úkony a rozhodoval vylúčený sudca. V konaní bolo možné uskutočniť len také úkony, ktoré nepripúšťajú odklad. Za danej procesnej situácie ústne pojednávanie nebolo neodkladným úkonom. Konečné rozhodnutie vo veci súdom (vylúčeným sudcom) neprichádzalo v čase jeho vydania do úvahy aj preto, že súd v rovnakom rozhodnutí rozhodol aj o zamietnutí návrhu žalobcu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 2 písm. c/ O.s.p., proti ktorému pripustil odvolanie a toto odvolanie žalobcu podáva. V čase podania odvolania o zamietnutí žaloby nebolo právoplatne rozhodnuté o zamietnutí návrhu na prerušenie konania. Správanie súdu prvého stupňa, kedy predbehol vydaním konečného rozhodnutia účinky právoplatného rozhodnutia o prerušení konania z dôvodu rozhodovania o otázke nestrannosti sudcu, zakladá porušenie práva žalobcu na súdnu ochranu a marí jeho možnosť konať pred súdom. Žalobca taktiež poukázal na to, že nemal možnosť vyjadriť sa k tým tvrdeniam žalovaného, z ktorých súd vychádzal v rozhodnutí a nemal možnosť vyjadriť ani k dôkazom, ktoré súd vykonal a na ktorých založil toto rozhodnutie. Tým došlo k degradácii zásady kontradiktórnosti, k porušeniu práva žalobcu na súdnu ochranu ako aj k odňatiu jeho možnosti konať pred súdom. Konceptia spravodlivého súdneho konania zahŕňa aj právo na kontradiktórne konanie, v ktorom musia mať strany možnosť nielen predložiť dôkazy nevyhnutné pre úspešnosť žaloby, ale aj možnosť oboznámiť sa so všetkými predloženými dôkazmi alebo stanoviskami, k týmto sa vyjadriť s cieľom ovplyvniť súdne rozhodnutie. Žalobca ako strana konania nebol oboznámený s obsahom dôkazov a prednesov, nemal možnosť sa k nim vyjadriť a sám nemal možnosť navrhnuť dôkazy na podporu svojich protitvrdení. Poukázal na to, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť bez nariadenia pojednávania, jeho právo na kontradiktórny súdny proces tým bolo porušené. Súd prvého stupňa vykonal dokazovanie, ktorého rozsah a obsah si určil sám a vykonal dokazovanie listinami, ktorých pôvod nie je z odôvodnenia rozhodnutia poznateľný a nie je zrejmé, či šlo o listiny založené v exekučnom spise. Za dôkaz v danom konaní môžu slúžiť len listiny založené v exekučnom spise, pretože vec sa týka nesprávneho úradného postupu štátneho orgánu. Dôvodil, že pokiaľ žalovaný nereagoval na výzvu súdu prvého stupňa, aby predložil písomné vyjadrenie k žalobe v zmysle § 114 ods. 3 O.s.p., mal rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie podľa § 153b O.s.p. Žalobca súdu prvého stupňa vytýkal, že úplne ignoroval všetky jeho tvrdenia o majetkovej škode, ktorá mu vznikla s titulu udržiavania a správy informačného systému a titulom uplatnených výdavkov. V tejto časti považoval žalobca rozhodnutie za nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, za prejav svojvôle a arbitrárnosti. Súd prvého stupňa napriek tomu, že skutkový dej a skutkový základ je v tomto konaní jedinečný, svoje negatívne rozhodnutie odôvodnil úplne rovnakými dôvodmi a vetami ako v iných svojich rozhodnutiach, v ktorých vystupuje žalobca a žalovaný, avšak v ktorých bol rozdielny skutkový dej a základ. Nemožno

ústavnoprávne akceptovať, že súd vytvára odôvodnenia rozsudkov formulárovým spôsobom. Žalobcovi nebolo z odôvodnenia napadnutého rozsudku zrejmé akou úvahou súd prvého stupňa dospel k tomu, že majetková škoda a nemajetková ujma nevznikla. Žalobca hodlal v konaní prostredníctvom vykonaného pojednávania predložiť dôkazy o výške majetkovej škody, a to aj prostredníctvom znaleckého posudku, ktorého vyhotovenie zabezpečil. Súd prvého stupňa však dokazovanie skrátil len na dôkazy vykonávané ex offo, žalobcu nepoučil podľa § 120 ods. 4 O.s.p. a neoznámil mu, že hodlá vyhlásiť rozhodnutie vo veci samej tak, aby mal priestor navrhnúť alebo predložiť ďalšie dôkazy. Podľa žalobcu súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil, prečo nekonštatoval, že došlo k porušeniu jeho práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na rozhodnutie v zákonom stanovenom čase. Napadnuté rozhodnutie považoval žalobca za vnútorne rozporné, nakoľko súd prvého stupňa nekonštatoval zistené porušenie práva a na tejto chybe postavil svoje rozhodnutie o nepriznaní nemajetkovej ujmy navrhovateľovi. S poukazom na uvedenú argumentáciu a vytknuté procesné chyby žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vrátil vec tomuto súdu na opätovné prejednanie.

Žalovaný sa k doručenému odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou, včas v zákonnej lehote na podanie odvolania, že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 42 ods.3 O.s.p. aj náležitosti podľa § 205 ods.1 O.s.p. s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, vykonal odvolací súd preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania. Dôvodmi odvolania vymedzenými žalobcom a ich rozsahom je odvolací súd viazaný podľa § 212 ods.1 O.s.p.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O.s.p. v rozsahu žalobcom podaného odvolania, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a napadnutý rozsudok je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. z týchto dôvodov :

Obligatórne (§ 212 ods. 3 O.s.p.) sa odvolací súd zaoberal, či v konaní pred súdom prvého stupňa nedošlo postupom súdu k procesným vadám uvedeným v § 221 ods. 1 písm. a/ - g/ O.s.p. a tzv. iným vadám konania, ktoré by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Odvolacie dôvody posudzoval odvolací súd podľa obsahu tohto opravného prostriedku. Vada konania vymedzená v § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručujú v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článku 46 a nasl. Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Z úradnej moci (§ 212 ods. 3 O.s.p.) odvolací súd podrobil preskúmaniu žalobcom tvrdené vady konania podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. g/ O.s.p., keď vo veci rozhodoval vylúčený sudca a postupom súdu prvého stupňa sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom.

V ustanovení § 14 O.s.p. sú upravené podmienky, ktorých splnenie má za následok, že sudca je vylúčený z prejednávania a rozhodovania veci. Predmetný dôvod odvolania sa však výslovne obmedzuje len na rozhodovanie vylúčeného sudcu. Námetka žalobcu, že napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa vydal vylúčený sudca, predstavuje odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. a/ v spojení s § 221 ods. 1 písm. g/ O.s.p. Jej dôvodnosť posudzuje odvolací súd vždy, bez toho, aby bol pritom viazaný tým, či prípadne otázku zaujatosti sudcu posúdil ešte pred vydaním napadnutého rozhodnutia nadriadený súd (§ 16 O.s.p.). Z obsahu spisu vyplýva, že prejednávaná vec bola pridelená na prejednanie a rozhodnutie sudkyňi Okresného súdu Nové mesto Nad Váhom Mgr. Stanislave Miklánkovej. Krajský súd v Trenčíne ako nadriadený súd uznesením č. k. 17NcC/347/2012-11 zo dňa 19.10.2012 rozhodol, že táto sudkyňa nie je z prejednávania a rozhodovania veci vylúčená. Odvolací súd, skúmajúc dôvodnosť uplatneného odvolacieho dôvodu zo strany žalobcu, dospel k záveru, že na strane zákonnej sudkyne nie je existencia žiadnej okolnosti, ktorá by ju v zmysle § 14 a nasl. O.s.p. vylučovala z prejednávania a rozhodovania veci vzhľadom na pomer k veci a na pomer k účastníkom konania. Odvolací súd v konaní nezistil z hľadiska § 14 ods. 1 O.s.p. žiadne skutočnosti predstavujúce dôvod na vylúčenie tejto sudkyne a takýto vzťah nie je možné odvodiť ani z údajov žalobcu. Odvolací súd opätovne zdôrazňuje, že dôvodom na pochybnosti o nezaujatosti namietanej sudkyne nemôžu byť úvahy žalobcu založené na skutočnosti, že súd prvého stupňa svojim nelegálnym konaním (nesprávnym úradným postupom) zapríčinil vznik škody na strane žalobcu, pretože táto skutočnosť sama o sebe nevytvára nič o vzťahu namietanej sudkyne

k účastníkom a k prejednávanej veci, ktorá by bola spôsobilá ovplyvniť jej nestranné rozhodnutie. Z týchto dôvodov odvolací súd vyhodnotil uplatnenú odvolaciu námietku žalobcu ako nedôvodnú. Ďalej z obsahu spisu vyplýva, že súd prvého stupňa v zmysle § 115 ods. 1 O.s.p. nariadil na prejednanie veci samej pojednávanie na deň 26.03.2014, na ktorom vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti účastníkov a právneho zástupcu žalobcu. Z obsahu zápisnice o pojednávaní vyplýva, že po otvorení pojednávania súd prvého stupňa oboznámil, že účastníci sa na pojednávanie nedostavili a že svoju neprítomnosť písomne ospravedlnili. Následne súd prvého stupňa vyhlásil uznesenie o prejednaní veci v neprítomnosti účastníkov. Z obsahu spisu však odvolací súd zistil, že dňa 21.03.2014 bola súdu prvého stupňa doručená žiadosť žalobcu o zrušenie pojednávania určeného na 26.03.2014 spolu s návrhom na prerušenie konania až do právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorej predmetom je rozhodnutie o porušení práva na zákonného sudcu a práva na nestranný súd. K žiadosti bola pripojená kópia sťažnosti adresovanej Ústavnému súdu SR bez uvedenia dátumu. Súd prvého stupňa o tomto návrhu na prerušenie konania nerozhodol, a ani z odôvodnenia rozsudku prvostupňového súdu nevyplývajú žiadne dôvody týkajúce sa tohto postupu, v ktorom súd prvého stupňa o opätovnom procesnom návrhu žalobcu o prerušenie konania nerozhodoval, ale len konštatoval, že taký návrh žalobca opäť podal. Tento postup súdu prvého stupňa však nezodpovedá stanoveným procesným podmienkam podľa § 41 ods. 1, § 42 ods. 1 v spojení s § 1 a § 2 O.s.p.

Odňatím možnosti konať pred súdom treba vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorým bola účastníkovi znemožnená realizácia tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva. Je spojené s faktickou činnosťou súdu, nie s jeho právnym posúdením. O procesnú vadu ide aj vtedy, ak súd nerozhodol o procesnom návrhu účastníka. Keďže súd prvého stupňa o procesnom návrhu žalobcu nerozhodol a v odôvodnení rozsudku neuviedol žiadne dôvody, pre ktoré sa s uvedeným návrhom na prerušenie konania nezaoberal, súd prvého stupňa svojím postupom odňal žalobcovi možnosť konať pred súdom. Táto procesná vada je zároveň dôvodom, pre ktorý musí odvolací súd napadnuté rozhodnutie vždy zrušiť, pretože rozhodnutie napadnuté takouto procesnou vadou nie je možné považovať za správne (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 31. júla 2014 sp. zn. 2 Oboer/74/2013). Každé konanie súdu, ktoré je v rozpore so zákonom, je porušením ústavou zaručeného práva na súdnu ochranu. K odňatiu práva na súdnu ochranu preto dochádza aj vtedy, ak sa niekto domáha svojho práva na súde, ale súdna ochrana tomuto právu nie je priznaná alebo nemôže byť priznaná v dôsledku konania súdu, ktoré je v rozpore so zákonom. V zmysle zásady, že o každom procesnom návrhu účastníka je potrebné rozhodnúť, bol súd prvého stupňa povinný rozhodnúť aj o tomto procesnom návrhu, teda o návrhu žalobcu na prerušenie konania zo dňa 21.03.2014.

Konaním súdu prvého stupňa došlo k porušeniu základného práva žalobcu na súdnu ochranu, v dôsledku čoho bola žalobcovi odňatá možnosť konať pred súdom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. Táto procesná vada je dôvodom, pre ktorý odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zrušil, pretože rozsudok vydaný v konaní postihnutý závažnou procesnou vadou nemôže byť považovaný za správny.

V právnej veci považuje odvolací súd za potrebné poukázať na skutočnosť, že v rozsahu obligatórneho preskúmania zistil, že ostatné procesné podmienky podľa § 114 ods. 2 O.s.p. týkajúce sa doručenia žaloby a jej príloh žalovanému do vlastných rúk, doručenia vyjadrenia žalovaného k žalobe žalobcovi, ako aj poučenia účastníkov podľa § 120 ods. 4 O.s.p. súd prvého stupňa vykonal.

Vzhľadom na dôvody, ktoré viedli k potrebe zrušiť rozhodnutie súdu prvého stupňa, sa odvolací súd ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní nezaoberal.

Súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa § 226 O.s.p. rozhodne o návrhu žalobcu na prerušenie konania zo dňa 21.03.2014. V konaní bude ďalej postupovať v súlade s procesnými predpismi upravujúcimi postup súdu prvého stupňa, najmä § 114 ods. 2, § 117 ods. 1, § 118 a tých, ktoré sa týkajú vedenia konania a pojednávania, vykoná dokazovanie a vo veci rozhodne rozsudkom s náležitosťami podľa § 157 O.s.p. Súd prvého stupňa svojím procesným postupom poskytne účastníkovi konania možnosť realizovať procesné práva zaručené Ústavou Slovenskej republiky a Občianskym súdnym poriadkom

(§ 123 O.s.p.), pričom sa bude zaoberať aj prípadnými námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi účastníkov konania a vo veci opätovne rozhodne.

V novom konaní rozhodne súd prvého stupňa o trovách konania vrátane trov odvolacieho konania podľa § 224 ods. 3 O.s.p.

Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.